

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **X**, zastoupena JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2019, č. j. 4 A 65/2019 - 77,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2019, č. j. 4 A 65/2019 - 77, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2019, č. j. KRPA-250355-53/ČJ-2019-000022, **se zrušuje.**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Maroše Matiaška, LL.M. **se u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 7. 2019 č. j. KRPA-250355-21/ČJ-2019-000022-SV, žalovaný uložil žalobkyni správní vyhoštění spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu jednoho roku. Řízení o správním vyhoštění bylo zahájeno poté, co žalobkyně byla dne 6. 7. 2019 ve večerních hodinách zadržena ochrankou prodejn

potravin po pokusu odcizit zboží a přivolané hlídce policie nebyla schopna prokázat svou totožnost, neboť u sebe neměla žádný doklad. Při podání vysvětlení uvedla, že se jmenuje X, pochází z Japonska, do ČR přijela z Belgie jako turistka a byl jí odcizen cestovní pas. Na základě sdělení japonského konzula Y, bylo zjištěno, že žalobkyně se za osobu jménem X s odpovídajícím datem narození pravděpodobně jen vydává. Žalobkyně poté po odchodu konzula sama uvedla, že se jmenuje X. Totožnost žalobkyně byla následně potvrzena na základě mezinárodní policejní spolupráce, přičemž bylo zjištěno, že na ni byl vydán zatýkácí rozkaz pro podezření z porušení pasového zákona, neboť dne 15. 7. 2016 nelegálně získala další pasy osob z japonské ambasády v Koreji.

[2] Rozhodnutím ze dne 7. 7. 2019, č. j. KRPA-250355-23/ČJ-2019-000022-ZSV, žalovaný zajistil žalobkyni na 90 dnů za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), protože shledal nebezpečí, že by žalobkyně mohla mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019 - 50, jehož předmětem byl přezkum právě posledně uvedeného rozhodnutí.

[3] Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2019, č. j. KRPA-250355-53/ČJ-2019-000022, žalovaný podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců prodloužil dobu zajištění žalobkyně za účelem správního vyhoštění o 60 dnů.

II.

[4] Proti posledně uvedenému rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2019 podala žalobkyně žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Ke statusu žalobkyně jakožto zranitelné osoby uvedl, že zákon o pobytu cizinců postavení takových osob nijak neupravuje. Jejich status je však upraven Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále též „návrátová směrnice“), přičemž žalovaný postupoval v souladu s jejím čl. 16 odst. 3. Žalobkyni poskytoval potřebnou zdravotní péči a umístil ji v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová (dále též „ZZC Bělá - Jezová“), které je pro pobyt zranitelných osob uzpůsobeno. Z lékařských zpráv založených ve správním spisu podle soudu nevyplývá, že by zajištění v ZZC Bělá - Jezová nebylo možné. Přestože byl stav žalobkyně hodnocen jako vážný, nebyla dle lékařských zpráv bezprostředně ohrožena na životě. Žádná z lékařských zpráv nevylučovala její další zajištění. Podmínky pro trvání zajištění byly z hlediska zdravotního stavu žalobkyně posouzeny dostatečně. Tvrzení žalobkyně, že je jakožto oběť obchodování s lidmi zranitelnou osobou, nevylučuje v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu možnost jejího zajištění za účelem správního vyhoštění. Nakolik má tato skutečnost vliv na možnost jejího vyhoštění, je třeba posoudit při vydávání závazného stanoviska, zda žalobkyně není při návratu ohrožena ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Pro účely posouzení přiměřenosti uloženého zajištění se žalovaný rovněž dostatečně zabýval realizovatelností správního vyhoštění. Ve vztahu k možnosti uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců pak městský soud odkázal na svůj rozsudek ve věci žalobkyně ze dne 20. 8. 2019, č. j. 1 A 46/2019 - 38, neboť situace žalobkyně se v tomto

pokračování

ohledu nijak nezměnila. V uvedeném rozsudku konstatoval, že zvláštní opatření nelze v případě žalobkyně uložit, neboť zde existuje nebezpečí nerespektování právních předpisů České republiky a zmaření rozhodnutí o správním vyhoštění, což je umocněno tím, že žalobkyně byla přistižena při krádeži. Při posouzení důvěryhodnosti žalobkyně soud přihlédl k tomu, že udávala falešnou identitu a zřejmě nemá osobní zájem na tom, aby se vrátila do Japonska, neboť jí zde hrozí trestní stíhání pro podezření z porušení pasového zákona. K námitkám týkajícím se překážky vycestování vyplývající z mezinárodních závazků České republiky pak městský soud uvedl, že tyto není na místě řešit v rámci řízení o zajištění cizince, ale měly být posouzeny v řízení o správním vyhoštění.

III.

[5] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka především namítala, že závažnost jejího zdravotního stavu sama o sobě vylučovala další trvání jejího zajištění v ZZC Bělá - Jezová a žalovaný měl přistoupit k jeho ukončení podle § 126b odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný pochybil, když nezkoumal, zda trvaly důvody zajištění, i když lékařské zprávy poukazovaly na zhoršující se zdravotní stav stěžovatelky. Po zajištění se prohlubovaly její psychické potíže, což vedlo k hospitalizaci v psychiatrické nemocnici. I po ukončení hospitalizace pokračovalo prohlubování zdravotních problémů, avšak i přes značné zhoršení zdravotního stavu zůstal žalovaný nečinný a zajištění neukončil. Městský soud založil svůj závěr o tom, že stav stěžovatelky neodůvodňuje její propuštění, na lékařské zprávě MUDr. R. Š., dle které byl stav stěžovatelky vážný, ale nikoli život ohrožující. Je však absurdní, aby mohlo dojít k propuštění ze zajištění ze zdravotních důvodů pouze v případech bezprostředně hrozící smrti zajištěné osoby. Možnost dalšího pobytu stěžovatelky v ZZC Bělá - Jezová pak nelze zakládat jen na lékařské zprávě lékaře tohoto zařízení. Je třeba zohlednit i ostatní doložené zprávy. ZZC Bělá - Jezová navíc dle stěžovatelky není vybaveno pro pobyt zranitelných osob. To vyplývá již z kontinuálně se zhoršujícího zdravotního stavu stěžovatelky. Nelze jí klást k tíži ani opakované odmítnutí hospitalizace, neboť postup stěžovatelky byl pochopitelný. Po první hospitalizaci byla po určitém zlepšení vrácena do ZZC Bělá - Jezová. Přistoupila-li by na další hospitalizace, docházelo by pouze k zacyklení tohoto postupu, které by jistě vedlo k trvalému poškození zdraví stěžovatelky. V rámci hospitalizace navíc došlo k nucené medikaci a k omezení jejího pohybu ochrannými pásy. S ohledem na tyto negativní zážitky bylo proto odmítání další hospitalizace přirozené. Stěžovatelka rovněž odkázala na předchozí rozsudek zdejšího soudu v její věci č. j. 6 Azs 170/2019 - 50, z něhož dovozuje, že pokračováním jejího zajištění nebyly respektovány závazky plynoucí z čl. 3 a 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). V souladu s rozsudkem ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019 - 48, měly být zohledněny rovněž všechny lékařské zprávy.

[7] Stěžovatelka rovněž namítla nedostatečnou identifikaci své osoby jako osoby zranitelné. S ohledem na pokračující zhoršení jejího zdravotního stavu bylo nutné posoudit, zda zajištění nedosahovalo úrovně špatného zacházení. Stěžovatelka zdůraznila, že mezi zajištěním a jeho prodloužením uváděla tvrzení, z nichž bylo možné učinit kvalifikovaný závěr, zda je zranitelnou osobou z titulu oběti obchodování s lidmi. Jelikož

zajištění již trvalo 3 měsíce, neobstojí argument, že vydání rozhodnutí z podstaty věci nemohlo předcházet důkladnější šetření. V souladu s příručkou k navrácení osob mělo dojít před prodloužením zajištění ke zkoumání její individuální situace. Žalovaný však vydal napadené rozhodnutí bez ohledu na to, jakým příkořím byla stěžovatelka v zemi původu a v zahraničí vystavena. Nebyl tedy zjištěn stav věci, o kterém nejsou pochybnosti. Stěžovatelka je zranitelnou osobou rovněž z důvodu zdravotního stavu. Má problém s příjmem potravy v situacích, kdy je vystavena silné stresové zátěži. Pobyt v ZZC Bělá - Jezová byl pro ni destruktivní. Tyto skutečnosti měli žalovaný i městský soud zohlednit.

[8] Z procesní opatrnosti stěžovatelka závěrem namítla rovněž absenci realizovatelnosti účelu zajištění, tedy její vyhoštění z území České republiky. Dle jejího názoru nebylo možné správní vyhoštění realizovat v době zajištění, neboť: 1) nebyl opatřen nový cestovní doklad, 2) nebylo možné ji vyhostit s ohledem na její zdravotní stav, a 3) nebylo možné vyloučit, zda jí v Japonsku nehrozí zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy a dalších mezinárodních smluv s ohledem na podezření, že tam byla obětí obchodování s lidmi. Žalovaný měl ověřit, zda stěžovatelce v případě návratu do Japonska nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

[9] Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné vyjádřit se nejprve k tomu, zda měla být věc posouzena *ex nunc* ve smyslu rozsudku č. j. 9 Azs 193/2019 - 48, a nikoli *ex tunc* ke stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. Přestože se rozsudek č. j. 9 Azs 193/2019 - 48 týkal rozhodnutí o nepovolení vstupu podle § 73 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jsou jeho závěry dle rozsudku č. j. 6 Azs 170/2019 - 50 přenositelné i na soudní přezkum rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění podle § 124 zákona o pobytu cizinců: „*Také v tomto řízení je tudíž nutno obecně připustit, že v určitých situacích bude třeba prolomit princip vázanosti soudu skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (tj. § 75 odst. 1 s. ř. s.), vyžaduje-li to právo žalobce na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění garantovaný čl. 5 odst. 4 Úmluvy.*“ K prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. pak dle citovaného rozsudku „*lze přistoupit pouze tehdy, pokud nově uplatněná tvrzení skutečně nasvědčují hrozícímu porušení zákazu mučení či krutého, nelidského a ponižujícího zacházení, respektive, jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 Azs 193/2019 - 48, pokud jsou závažné důvody se domnívat, že by nepřihlédnutí k nově zjištěným nebo nově nastalým skutečnostem vedlo k porušení čl. 5 odst.*

pokračování

4 *Evropské úmluvy, a tedy k porušení práva na osobní svobodu.*“ Obecně tedy platí, že je možné výjimečně prolomit pravidlo vyplývající z § 75 odst. 1 s. ř. s. zapovídající přihlížet ke změně poměrů, která nastala po vydání přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu, je-li to nezbytné pro splnění závazků České republiky vyplývajících z mezinárodního práva.

[14] Takový stav věci však zdejší soud v případě stěžovatelky nezjistil. Dle stěžovatelky měl městský soud zohlednit taktéž lékařské zprávy o jejích vyšetřeních dne 16. 10. 2019 v ambulanci pro poruchy výživy a metabolismu a v příjmové ambulanci psychiatrické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Z žalobních tvrzení samotné stěžovatelky však nevyplynulo, že by uvedené lékařské zprávy přinášely nějaké zásadní nové okolnosti, jež nastaly v době po vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění, např. explicitně uváděly, že by stěžovatelka začala trpět nějakým dalším onemocněním nebo že další zajištění stěžovatelky s ohledem na její zdravotní stav není možné. Tyto zprávy v podstatě toliko shrnují a potvrzují vážnost zdravotního stavu stěžovatelky tak, jak byl popsán v lékařských zprávách předcházejících datu vydání rozhodnutí žalovaného. Již z předchozích zpráv přitom vyplývá, jak bude popsáno níže, že pacientka strádá pobyttem v ZZC Bělá - Jezová, dochází u ní kontinuálně k psychickým problémům a výraznému úbytku na váze. Lékařské zprávy, které byly městskému soudu předloženy po podání žaloby, tak v podstatě sloužily „toliko“ k doložení žalobních tvrzení o průběžně se zhoršujícím zdravotním stavu stěžovatelky, tedy skutečností časově předcházejících vydání rozhodnutí žalovaného. Jejich uplatnění striktně vzato § 75 odst. 1 s. ř. s. nebránil. Jak totiž vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013 - 28, soud při svém rozhodování může vycházet i z dokumentů, které vznikly až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, pokud popisují stav, jež ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval. Dospěl-li ovšem městský soud po zhodnocení obsahu lékařských zpráv založených ve správním spisu k tomu, že zajištění stěžovatelky v ZZC Bělá - Jezová není nemožné, nic by na tomto závěru nezměnily „nové“ lékařské zprávy, neboť ani ty další zajištění nevyklučovaly a *de facto* potvrzovaly zdravotní stav stěžovatelky popsáný dostatečně v lékařských zprávách předcházejících vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Městský soud se tedy nedopustil vady řízení při zjišťování skutkového a právního stavu ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. To, zda je závěr městského soudu týkající se vlivu zdravotního stavu stěžovatelky na možnost pokračování jejího zajištění správný, je pak otázkou zákonnosti rozsudku.

[15] Před samotným posouzením věcných námitek stěžovatelky považuje zdejší soud za vhodné zrekapitulovat podstatné okolnosti průběhu zajištění. Stěžovatelka byla dne 7. 7. 2019 zajištěna na 90 dní za účelem správního vyhoštění poté, co byla přistižena v obchodním domě při krádeži zboží v hodnotě 630 Kč, nedisponovala dokladem totožnosti a tvrdila, že jí peněženka společně s doklady byla odcizena v metru. V průběhu zajištění vyšlo najevo, že stěžovatelka při podání vysvětlení dne 7. 7. 2019 uvedla nepravdivé informace a falešné jméno. Již v den zajištění nicméně přiznala své skutečné jméno. Po umístění do ZZC Bělá - Jezová se u stěžovatelky projevil psychické problémy spočívající ve výrazné paranoiditě, kverulantství, brachiální agresi vůči personálu zařízení, poruchách příjmu potravy a chování. Proto byla dne 25. 7. 2019 hospitalizována v Psychiatrické léčebně Kosmonosy, kde mimo jiné uvedla, že je obětí sexuálního násilí a obchodování s lidmi. Hospitalizace byla ukončena dne 31. 7. 2019. Dle výstupní zprávy byla u stěžovatelky diagnostikována akutní polymorfní psychotická porucha se symptomy

schizofrenie, atypická mentální bulimie, hypalbuminémie, sinusová bradykardie a hypokalémie. Dle následných lékařských zpráv psychiatrické ambulance v Kosmonosech (ze dne 28. 8. 2019 a 30. 9. 2019) se zdravotní stav stěžovatelky v průběhu zajištění spíše zhoršoval. Především pak došlo ke značnému úbytku na váze vedoucímu dle posledních zpráv k těžké podvýživě, přičemž tyto zdravotní komplikace byly způsobeny psychickým stavem stěžovatelky. Předmětem sporu je, zda za těchto okolností mohlo být pokračováno v zajištění stěžovatelky.

[16] Stěžejní část žalobní i kasační argumentace stěžovatelky se proto týká právě jejího zdravotního stavu. Stěžovatelka jej podrobně popisuje a dokládá lékařskými zprávami, přičemž je toho názoru, že její zdravotní stav přímo vylučuje možnost dalšího zajištění a žalovaný i městský soud tuto otázku posoudili chybně. Pro posouzení důvodnosti kasačních námitek je tedy rozhodné, zda ze shromážděných podkladů, především z lékařských zpráv, bylo možné učinit jiný závěr, než ke kterému dospěl žalovaný a následně rovněž městský soud. Žalovaný i městský soud se shodně odvolávali především na to, že lékařské zprávy explicitně nevylučovaly možnost dalšího zajištění stěžovatelky.

[17] Ke zdravotnímu stavu stěžovatelky bylo předloženo vícero lékařských zpráv. Předně jde o výstupní zprávu Psychiatrické nemocnice Kosmonosy o hospitalizaci stěžovatelky ve dnech 25. 7. 2019 až 31. 7. 2019. Touto zprávou se zdejší soud zabýval již v rozsudku č. j. 6 Azs 170/2019 - 50, kde uvedl, že ze zprávy nelze dovodit, že by zajištění mělo na stěžovatelku „dopady dosahující úrovně krutého, nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Propouštěcí zpráva se nezmiňuje o tom, že by výlučným důvodem zdravotních potíží stěžovatelky bylo její zajištění, lékaři se nijak nevyjádřili o nevhodnosti jeho dalšího trvání.“ Tyto závěry nyní rozhodující senát pro posuzovanou věc plně přebírá. Krom citovaného je dále vhodné uvést, že v části týkající se osobní anamnézy předmětná zpráva uvádí následující: „PPP (poruchy příjmu potravy, pozn. soudu) od 18 let - někdy bulimie jindy anorexie vždy vlivem exogenní zátěže, před rokem epizoda anorexie - vážila 35 kg.“

[18] Další lékařská zpráva z nemocnice Kosmonosy ze dne 28. 8. 2019 uvádí, že schůzku v nemocnici si vyžádala sama stěžovatelka, a to kvůli průjmu způsobenému stresovou zátěží. Stěžovatelka při vyšetření uvedla, že ztrácí na váze, slábne, zadýchá se i po vyjití schodů, pobyt v zařízení ji ničí. Dále uvedla problémy s živými sny, negativní vztah ke dvěma novým klientům zařízení atd. Lékařská zpráva pak v rámci shrnutí uvádí: „Pacientka zjevně velmi strádající pobytem v uprchlickém táboře v rámci své osobnostní charakteristiky se sníženou frustrační tolerancí. **Vhodné by bylo její propuštění, pokud by to bylo možné.**“ (důraz přidán). Dle této zprávy je aktuální tělesná hmotnost stěžovatelky 41 kg, váhový úbytek je objektivní, nelze vyloučit poruchy příjmu potravy, vše souvisí s exogenní zátěží a byl zjištěn nedostatek magnesia. Lékař předepsal léky na uklidnění.

[19] Rovněž další lékařská zpráva z nemocnice Kosmonosy ze dne 30. 9. 2019 byla sepsána po návštěvě realizované na žádost stěžovatelky. Součástí zprávy je subjektivní popis problémů tak, jak je popsala ošetřující lékařka sama stěžovatelka: „Má deprese, má i sebevražedné myšlenky. Nechce to udělat, neudělá to, ale má tam k dispozici provaz, ale neudělala by to. Pobyt v táboře má vážný dopad na její zdraví. To tam chce napsat. Ví, že jsem jí to posledně už napsala, ale policie to odmítla. Bude to 90 dní, co je tam, bude se rozhodovat, jestli to potrvá dál, nebo ne. Taký zase zhubla, váží 37 Kg (...) Chce diagnózu pro svého

pokračování

právnicka, právník jí řekl, aby sem jezdila na kontroly častěji. Asi by chtěla zkusit antidepresiva, v minulosti je brala, ale nedělaly jí dobře, tak je brala jenom chvílku.“ Ošetřující lékařka pak stěžovatelku hodnotila následovně: „*Lucidní, orientovaná všemi kvalitami správně, v popředí manipulativní projev - působí účelově, udává suicidalní myšlenky aktuálně bez tendence k realizaci, přetrvávající průjem, hyporhexii s váhovým úbytkem, myšlení koherentní, psychotická, psychomot. tempo v normě, odpovědi bez latencí, adekvátní, akt. Bez projevů jakékoliv agrese.*“ V rámci doporučení se lékařka k nemožnosti pokračování zajištění nijak nevyjádřila. Doporučila podávat bílkovinné přípravky a hospitalizaci v případě dalších suicidalních proklamací, předepsala antidepresiva. Toto vyšetření proběhlo pouhé 3 dny před vydáním napadeného rozhodnutí, přičemž tělesná hmotnost stěžovatelky zjištěná při vyšetření byla oproti předchozímu vyšetření opět o 1 kg nižší, tedy 40 kg.

[20] Z uvedených lékařských zpráv (které měl žalovaný ke dni vydání napadeného rozhodnutí k dispozici) vyplývá, že zdravotní stav stěžovatelky je vážný, zejména s ohledem na podvýživu a psychické poruchy. Pozdější lékařské zprávy z vyšetření ze dne 16. 10. 2019 předložené stěžovatelkou v řízení před městským soudem a vyjádření MUDr. R. Š. ze dne 25. 10. 2019 popsany stav potvrzují. Rovněž hodnotí zdravotní stav stěžovatelky jako vážný, konstatují vážnou podvýživu, dlouhodobou poruchu příjmu potravy a psychické problémy projevující se sníženou frustrační tolerancí, přičemž taktéž uvádí, že tento zdravotní stav s velkou pravděpodobností souvisí s jejím zajištěním. Hodnocení zdravotního stavu stěžovatelky je tedy v průběhu celého zajištění konzistentní. Jelikož tyto skutečnosti vyplývají již ze zdravotních zpráv, které jsou součástí správního spisu, nebylo nutné je dále dokazovat těmito dalšími lékařskými zprávami.

[21] Vzhledem k výše uvedenému dospěl zdejší soud k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky byl v rámci správního i soudního řízení zjištěn dostatečně, přičemž z provedených důkazů je zřejmé, že zdravotní stav stěžovatelky byl vážný a její zdravotní problémy velmi pravděpodobně úzce souvisely se zajištěním, a to zejména s ohledem na její dlouhodobou (od 18 let věku) psychiatrickou diagnózu.

[22] Stěžovatelka se s poukazem na svůj zdravotní stav domáhala aplikace § 126b odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení platí, že *[j]de-li podle vyjádření ošetřujícího lékaře o poškození zdraví zajištěného cizince trvalého charakteru nebo z charakteru onemocnění cizince lze předpokládat, že jeho pobyt ve zdravotnickém zařízení podle odstavce 1 za účelem poskytnutí zdravotních služeb bude delší než doba scházející do uplynutí 180 dnů ode dne zajištění, policie zajištění ukončí. Při ukončení zajištění policie cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu překážky na jeho vůli nezávislé, která brání jeho vycestování; platnost víza stanoví na dobu potřebnou k vycestování cizince z území, nejdéle na dobu 1 roku.*“

[23] S ohledem na provedenou rekapitulaci lékařských zpráv je však zjevné, že v posuzované věci nebyly splněny podmínky citovaného ustanovení. Ani jeden z ošetřujících lékařů neuvedl, že by poškození zdraví stěžovatelky bylo trvalého charakteru, či že by ji bylo nutné hospitalizovat na dobu přesahující zbývající časový úsek možného dalšího zajištění.

[24] Se stěžovatelkou lze však souhlasit, že žalovaný přesto v jejím případě prodloužením zajištění pochybil. Při svém postupu totiž dostatečně nezohlednil

zranitelnost stěžovatelky danou vážností jejího zdravotního stavu (viz výše) a adekvátně nereagoval ani na její tvrzení, že je obětí obchodování s lidmi. Bylo tak na místě jeho rozhodnutí zrušit, což městský soud neučinil.

[25] S městským soudem lze obecně souhlasit v tom, že skutečnost, zda je stěžovatelka osobou zranitelnou, je podstatná především pro řízení o správním vyhoštění. Ostatně v rozsudku č. j. 6 Azs 170/2019 - 50 zdejší soud konstatoval, že: *„Pro takto komplexní úvahy (o tom, zda stěžovatelka skutečně byla obětí obchodu s lidmi, a je tudíž zranitelnou osobou) však není místo v řízení, jehož předmětem je zajištění stěžovatelky za účelem správního vyhoštění, kdy je splnění podmínek pro budoucí správní vyhoštění posuzováno pouze předběžně. Ze správního spisu předloženého žalovaným vyplývá, že stěžovatelka podala proti rozhodnutí o správním vyhoštění odvolání, v němž svůj příběh podrobně vylíčila. Lze tedy očekávat, že se jí bude žalovaný řádně zabývat, a dojde-li k závěru, že stěžovatelka může vycestovat do země původu, budou jej moci posoudit i soudy v řízení o žalobě proti správnímu vyhoštění.“* Citovaný závěr však neznamená, že by k této skutečnosti nemělo být vůbec přihlíženo a neměla by být jakkoliv blíže zkoumána i v řízení o zajištění. Naopak, jak vyplývá z rozsudku zdejšího soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27, skutečnost, zda se jedná o zranitelnou osobu, může mít dopad i na rozhodnutí o zajištění cizince. I městským soudem připomínaný čl. 16 odst. 3 návratové směrnice požaduje, aby byla postavení zranitelných osob věnována zvláštní pozornost. V případě stěžovatelky je dále nutné zohlednit i požadavky plynoucí z Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi (publ. pod č. 33/2017 Sb. m. s.), kterou je Česká republika vázána, a která v čl. 10 ukládá státním orgánům aktivně identifikovat oběti obchodování s lidmi. I v řízení o zajištění má tedy posouzení otázky, zda je zajišťovaný cizinec zranitelnou osobou, nepochybně své místo, a to zejména s ohledem na podmínky, za jakých je tato osoba zajištěna. Touto otázkou je třeba se zabývat zejména tehdy, jedná-li se o zbavení osobní svobody cizince za situace, kdy má správní orgán k dispozici relevantní informace. Jinými slovy, je třeba odlišit situaci, kdy správní orgán rozhoduje o počátečním zbavení osobní svobody cizince v omezeném časovém prostoru od jeho zadržení a z ničeho neplyne, že by se mohlo jednat o osobu zranitelnou, od situace, kdy se původní doba zajištění dále prodlužuje a správní orgán již naopak disponuje dostatečně konkrétní informací o tom, že zajišťovaná osoba může mít postavení osoby zranitelné.

[26] V posuzované věci měl přitom žalovaný před vydáním rozhodnutí o prodloužení zajištění k dispozici dostatek informací k tomu, aby se otázkou zranitelnosti stěžovatelky zabýval. Ta totiž svůj příběh podrobně vylíčila již v odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění a je popsán rovněž ve výstupní zprávě Psychiatrické nemocnice Kosmonosy. Nelze odhlédnout od toho, že v případě osob, které tak jako stěžovatelka tvrdí, že jsou obětí obchodování s lidmi, má stát postupovat v souladu s čl. 10 Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi a využít vyškolené pracovníky k identifikaci obětí obchodování s lidmi. Jen tak může spolehlivě posoudit, zda tu jsou přiměřené důvody k přesvědčení, že daná osoba se stala obětí obchodování s lidmi, či nikoliv, a pokud ano, postupovat v souladu s čl. 10 odst. 2 věta druhá uvedené úmluvy. Těmto požadavkům postup žalovaného neodpovídal. Ten totiž bez dalšího vyhodnotil tvrzení stěžovatelky jako nevěrohodné, účelové a nepravdivé, neboť je nesdělila bezprostředně po svém zatčení, má silnou motivaci nevrátit se do Japonska s ohledem na zatýkácí rozkaz a neoznačila žádné důkazy. Status oběti obchodování s lidmi ovšem nepředpokládá tvrzení dotčené osoby před správními orgány o tomto faktu „při první možné příležitosti“ a již vůbec ne

pokračování

povinnost takové osoby své tvrzení prokázat. K posuzování dodatečně uplatněných tvrzení ohledně nucené prostituce apod. lze poukázat rovněž na nálezní Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16, kde je uvedeno: „Podle Ústavního soudu je však nutno zohlednit, že existuje i řada dalších ospravedlnitelných důvodů, proč žadatel o azyl nesdělí všechny relevantní důvody pro udělení azylu již před ministerstvem jako orgánem prvního stupně. Některé z nich uvádí Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR): dotazování při osobním pohovoru se této skutečnosti netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případě těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou (UNHCR. *Improving asylum procedures: Comparative analysis and recommendations for law and practice. Detailed Research on Key Asylum Procedures Directive Provisions March 2010*, s. 466). Podle Ústavního soudu jsou všechny tyto důvody opodstatněné ve smyslu, že lze pochopit, proč v některých těchto případech žadatelé o mezinárodní ochranu relevantní azylové skutečnosti sdělí až ve fázi řízení o správní žalobě před soudem.“ (zvýraznění doplněno).

[27] Posouzení věrohodnosti stěžovatelky je nadto do určité míry problematické s ohledem na obsah lékařských zpráv, které u ní konstatovaly mimo jiné manipulativní a účelové chování a paranoii. Tyto jevy se přitom podle všeho projevy právě poté, co byla stěžovatelka zajištěna a umístěna do ZZC Bělá - Jezová. O to méně se proto lze v otázce věrohodnosti stěžovatelky spolehnout na laický úsudek žalovaného a bylo na místě učinit v jejím případě před vydáním napadeného rozhodnutí důslednější šetření ve smyslu čl. 10 Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi s cílem určit, zda se na ni vztahuje ochrana garantovaná touto úmluvou, respektive bylo na místě tuto otázku důkladně posoudit v řízení o správním vyhoštění stěžovatelky, a učiněné závěry pak převzít jako podklady při rozhodování o dalším zajištění. Jelikož však žalovaný tuto otázku posoudil značně povrchně, tj. relevantním způsobem ji nevyvrátil, respektive se o to zjevně ani nepokusil, nelze vyloučit, že stěžovatelka byla zranitelná nejen s ohledem na svůj zdravotní stav, ale také proto, že mohla být obětí obchodování s lidmi. Bylo proto na místě k této skutečnosti přihlížet i při přezkoumání rozhodnutí o dalším zajištění stěžovatelky.

[28] Skutečnost, že je stěžovatelka zranitelnou osobou (z důvodu svého zdravotního stavu a potenciálně rovněž z důvodu, že se jedná o oběť obchodování s lidmi) je významná především při posouzení, zda existuje k zajištění jiná vhodnější alternativa tak, aby byla chráněna práva této osoby a současně byl zajištěn veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku. Takovou alternativu představují především zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území, neboť zajištění lze podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uložit jen tehdy, pokud nepostačuje uložení některého z těchto zvláštních opatření.

[29] Dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území:

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

[30] Dle § 123b odst. 2 zákona o pobytu cizinců lze zvláštní opatření uložit, *je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat průběh řízení, jehož předmětem je jeho vycestování, tím, že neprokáže svou totožnost nebo adresu místa pobytu, odmítá tyto údaje uvést nebo se nedostavil na předvolání policie.* Dle odst. 3 téhož ustanovení lze tato opatření dále uložit, *je-li důvodné nebezpečí, že cizinec v době stanovené v rozhodnutí, jehož předmětem je jeho vycestování, nevycestuje.*

[31] V případě stěžovatelky žalovaný vyloučil možnost uložení zvláštních opatření proto, že je nepovažoval za účelná. Své stanovisko založil primárně na nedostatku důvěry ve stěžovatelku s ohledem na předcházející porušení právních předpisů. Poukázal na to, že stěžovatelka pobývala na území České republiky bez platných dokladů, bez odpovídajícího povolení k pobytu, a byla zadržena při krádeži jídla, přičemž při zadržení uvedla falešné jméno. Dále stěžovatelka nemá majetek ani prostředky na složení finanční záruky, k pobytu na území či k vycestování a nemá zajištěno ubytování. Za standardních okolností by bylo popsáno jednání stěžovatelky s ohledem na kumulaci jednotlivých protiprávních jednání velmi pravděpodobně dostatečným důvodem pro její zajištění. Jak konstatoval zdejší soud v rozsudku ze dne 26. 5. 2016, č. j. 6 Azs 286/2015 - 41, „[p]ři posuzování může dle Nejvyššího správního soudu ministerstvo vycházet z kumulace několika protiprávních jednání stěžovatele (nelegální pobyt, maření správního vyhoštění, výkon práce bez povolení, drobné krádeže potravin a alkoholu) a zohlednit tak intenzitu vedených protiprávních jednání ve vzájemném souběhu, který by mohl svou celkovou intenzitou dosahovat podmínek pro uložení povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 Azs 193/2014 - 44, ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 56/2012 - 66, a ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 82/2012 - 42).“ Jakkoliv jednání stěžovatelky proti právnímu řádu České republiky nelze bagatelizovat, je třeba konstatovat, že jednotlivá porušení veřejného pořádku nedosáhla intenzity trestněprávní, ale jsou spíše méně závažného charakteru. Ve prospěch stěžovatelky hovoří i to, že svou pravou identitu přiznala žalovanému ještě v den svého zajištění a poskytla mu součinnost. Užití zvláštních opatření tak nelze v jejím případě *a priori* zcela vyloučit, a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že stěžovatelka je osobou prokazatelně trpící psychickým onemocněním, jehož vliv na její jednání nelze vyloučit.

[32] Městský soud v souvislosti s vyhodnocením možnosti uložení zvláštních opatření odkázal na svůj předchozí rozsudek ve věci stěžovatelky s tím, že „*se situace pro posouzení zajištění žalobkyně v tomto bodě nezměnila.*“ Tento závěr však nemá oporu ve správním spisu. Od počátečního zbavení osobní svobody stěžovatelky se totiž nepochybně výrazně změnila její situace. Propukly u ní psychické problémy související zřejmě s umístěním v ZZC Bělá - Jezová, které vedly k významnému zhoršení jejího zdravotního stavu (k tomu viz výše rekapitulaci lékařských zpráv). Ostatně i žalovaný v tomto ohledu připustil, že u

pokračování

stěžovatelky lze konstatovat určitou zranitelnost a křehkost, neboť pobyt v zařízení velmi těžko snáší a má dopad na její psychiku. Neshledal však, že by se ve věci zajištění změnilы poměry natolik, aby pominuly důvody zajištění.

[33] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelkou, že žalovaný ani městský soud nepřihlédli dostatečně k její individuální situaci, přestože při rozhodování o prodloužení zajištění byla její zranitelnost zjevná. Stěžovatelka je osobou s psychickým onemocněním, na kterou měla detence dle dostupných lékařských zpráv značné negativní dopady. Její zdravotní stav se stal vážným, a to nejen z hlediska psychického, ale i somatického. V zajištění tak byla evidentně vystavena útrapám, které značně přesahovaly míru, jakou lze běžně očekávat v případě zajištění zdravých osob. Zdejší soud již výše konstatoval, že zajištění stěžovatelky nedosahovalo intenzity mučení, nelidského či ponižujícího zacházení. Zároveň však na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že trvání zajištění stěžovatelky nebylo vzhledem k individuálním okolnostem případu nadále přiměřeným omezením. Stěžovatelka se dopustila jen méně závažného porušení veřejného pořádku, které s ohledem na vážnost jejího zdravotního stavu a s ohledem na skutečnost, že byla zranitelnou osobou a mohla být rovněž obětí obchodování s lidmi, nebylo dostatečně silným důvodem pro pokračování zajištění. Otázka, zda zdravotní stav stěžovatelky umožňoval další zajištění tak byla ze strany žalovaného i městského soudu vyhodnocena chybně.

[34] V takto specifickém a výjimečném případě bylo zcela na místě zvolit řešení, jímž by bylo možné dosáhnout účelu zajištění i bez toho, aby byla omezena osobní svoboda stěžovatelky, a to včetně veškerých důsledků, které s sebou pobyt v zařízení pro zajištění cizinců nese. S účinností od 31. 7. 2019 přitom takové řešení nabízí § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný i městský soud však jeho existenci prakticky zcela pominuli, přestože se jej stěžovatelka dovolávala v žalobě. Podle uvedeného ustanovení je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území *povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly*. Toto zvláštní opatření bylo zavedeno zákonem č. 176/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Důvodová zpráva k novelizaci § 123b pak uvádí: „*V odstavci 1 se zavádí se nový druh alternativy k zajištění, a to možnost uložit povinnost se zdržovat v konkrétní dobu na místě určeném policií. Tato alternativa rozšiřuje možnosti uložení zvláštních opatření například vůči rodinám s dětmi například v Příjímacím středisku Zastávka u Brna, po kterých je z domácího i mezinárodního odborného prostředí voláno.*“ Z uvedeného je zřejmé, že zákonodárce toto zvláštní opatření zavedl právě pro případy, kdy se pobyt v zařízení pro zajištění cizinců jeví jako nadmíru přísné opatření, především pak v případě zranitelných osob (což je zjevné i z důvodové zprávy, která uvádí typický případ zranitelných osob, tj. rodiny s dětmi), které by měly být primárně chráněny před eventuálními nepřiměřenými důsledky pobytu v zařízení pro zajištění cizinců. S ohledem na okolnosti posuzované věci stěžovatelka splňovala předpoklady pro ukončení jejího zajištění při současném uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, spočívajícího v uložení povinnosti zdržovat se ve vhodném příjímacím či pobytovém středisku a být ve stanovené době přítomna za účelem provedení pobytové kontroly. Příkladem pak může být právě Příjímací středisko Zastávka u Brna, které dle veřejně dostupných informací poskytuje ubytování, stravu, základní hygienické potřeby a lékařskou péči, a kde žadatelé mají k

dispozici sociální a psychologické služby a mohou se účastnit volnočasových aktivit, navštěvovat výtvarné dílny apod. Současně není možné přijímací středisko zcela volně opustit, čímž by byl naplněn zájem na ochraně veřejného pořádku, tedy i účel zajištění.

[35] Jelikož výše uvedené důvody zcela postačují pro zrušení rozsudku městského soudu i rozhodnutí žalovaného o pokračování zajištění stěžovatelky, nemusel se Nejvyšší správní soud již hlouběji zabývat poslední kasační námitkou vytýkající absenci realizovatelnosti účelu zajištění, kterou sama stěžovatelka uplatnila z procesní opatrnosti. Tato byla nadto v části vytýkající nemožnost realizace správního vyhoštění stěžovatelky ve lhůtě 180 dní od zajištění nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nebyla uplatněna v žalobě (srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49 a ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155). Toliko na okraj lze k této kasační argumentaci doplnit, že není zcela přesný závěr městského soudu, že *„tyto námitky nelze řešit v rámci řízení o zajištění cizince a pokud nebyly správním orgánem v řízení posuzovány, nelze mu tuto skutečnost vytýkat. Posouzeny měly být v řízení o správním vyhoštění. Toto rozhodnutí soud v tomto řízení nepřezkoumává.“* Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, má správní orgán povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potencionálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Pokud tedy cizinec výslovně namítl překážky bránící jeho vyhoštění či zde byly objektivně známé skutečnosti nasvědčující existenci překážek pro vyhoštění, musí se správní orgán s možnými překážkami realizace vyhoštění (vycestování) cizince podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vypořádat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 34, ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 Azs 275/2015 - 27, nebo ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 7/2016 - 22). Žalovaný se ostatně v napadeném rozhodnutí touto otázkou zabýval. Ve vztahu k překážkám vyhoštění po něm však nelze v tomto řízení požadovat provedení natolik komplexního, vyčerpávajícího a zevrubného hodnocení situace jako se tomu děje právě v řízení o správním vyhoštění (blíže viz rozsudek č. j. 6 Azs 170/2019 - 50).

[36] S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil nejen napadený rozsudek, ale i přezkoumávané rozhodnutí žalovaného s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před městským soudem.

[37] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 - 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž soud vyslovil, že *„po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu*

pokračování

řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění zrušeno. Výše uvedené závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také na posuzovaný případ, neboť podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je v řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval například v rozsudcích ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 253/2017 - 37, ze dne 9. 10. 2019, č. j. 7 Azs 108/2019 - 40, a ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 Azs 93/2018 - 73. Zároveň je na místě uvést, že zdejšímu soudu je z úřední činnosti (řízení vedené pod sp. zn. 10 Azs 73/2020) známo, že dne 16. 12. 2019 došlo k vyhoštění stěžovatelky, která již tedy není zajištěna.

[38] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného, rozhodl také o náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).

[39] Výrok o náhradě nákladů řízení (výrok III) se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Ze spisu městského soudu ani Nejvyššího správního soudu ovšem nevyplývá, že by jí v řízení o kasační stížnosti či v řízení před městským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly. Stěžovatelka neměla náklady se zaplacením soudního poplatku, neboť věci rozhodnutí o zajištění cizinců jsou od placení soudního poplatku osvobozeny podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Neměla ani náklady spojené s právním zastoupením, neboť v řízení před městským soudem byla zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s. V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatelce ustanoven advokát podle § 35 odst. 10 s. ř. s. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatelce tak žádnou náhradu nákladů řízení před městským soudem ani před Nejvyšším správním soudem nelze přiznat. Žalovaný na náhradu nákladů řízení jako neúspěšný účastník nemá právo. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[40] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2019 byl stěžovatelce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ustanoven zástupcem JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát se sídlem Oveňecká 78/33, Praha. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci za řízení o kasační stížnosti odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v rozhodném znění (dále též „advokátní tarif“). Výše odměny za jeden úkon právní služby je 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Náhrada hotových výdajů je

stanovena paušální částkou 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, je třeba celkovou přiznanou částku 3 400 Kč zvýšit o daň, která z ní má být odvedena, tj. o 714 Kč. Za úkon právní služby tedy ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží celkem 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci rozsudku.

[41] Ustanovenému zástupci stěžovatelky Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za úkon právní služby - první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem (§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu]. Zástupce stěžovatelku zastupoval již v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 6 Azs 170/2019 a v nyní posuzované věci byl zástupcem ustanoven až poté, co bylo realizováno správní vyhoštění stěžovatelky. Ustanovený zástupce tedy převzetí věci se stěžovatelkou nemohl konzultovat. Dle obsahu soudního a správního spisu zástupce po svém ustanovení do spisů nenahlížel. Z obsahu doplnění kasační stížnosti je pak zřejmé, že zástupce stěžovatelky do značné míry vycházel z argumentace, kterou uplatnil již v řízení sp. zn. 6 Azs 170/2019, a to zejména ve vztahu k nutnosti považovat stěžovatelku za zranitelnou osobu a k jejímu zdravotnímu stavu, a rovněž z rozsudku zdejšího soudu v uvedené věci. Ustanovený zástupce již tedy byl s věcí a zejména s problematikou zajištění stěžovatelky dostatečně seznámen s ohledem na předchozí řízení vedené u zdejšího soudu. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod k přiznání odměny za úkon spočívající v převzetí a přípravě zastoupení. K tomuto přiměřeně srovnal rozsudky zdejšího soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 7 Azs 334/2018 - 34, ze dne 29. 3. 2019, č. j. 9 Azs 446/2018 - 21, ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 76/2019 - 39, nebo ze dne 22. 8. 2019, č. j. 3 Azs 241/2019 - 48.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu